

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 10To/42/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8320010383
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Monok
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8320010383.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Monoka a sudcov JUDr. Petra Tobiaša a JUDr. Evy Rešatkovej na verejnom zasadnutí konanom dňa 20.04.2022, v trestnej veci proti obžalovanému ml. F. F. pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), d), ods. 2 písm. c) Tr. zákona, o odvolaní okresného prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Humenné sp. zn. 2T/47/2020 zo dňa 19.07.2021 takto

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. poriadku z a m i e t a odvolanie okresného prokurátora.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom bol obž. ml. F. F. podľa § 285 písm. c) Tr. poriadku oslobodený spod obžaloby prokuratorky Okresnej prokuratúry Humenné pre skutok právne kvalifikovaný ako obzvlášť závažný zločin nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), d), ods. 2 písm. c) Tr. zákona s poukazom na ustanovenie § 139 ods. 1 písm. a) Tr. zákona, ktorého sa mal dopustiť tak, že

- na doposiaľ nezistenom mieste a v presne nezistenom čase od 31.12.2018 do 01.30 hod. dňa 01.01.2019 neoprávnene kúpil alebo ináč neoprávnene zadovážil omamnú látku a to rastlinnú sušinu rodu Cannabis (konopa), najmenej o hmotnosti 0,46 g s obsahom viac ako 2,2 % účinnej, psychotropnej látky tetrahydrokanabinol (THC), z ktorej by bolo možné pripraviť najmenej 1 bežnú jednotlivú dávku drogy, schopnú ovplyvniť psychiku užívateľa, ktorú u seba v meste Humenné neoprávnene prechovával a taktiež tieto omamné a psychotropné látky v igelitovom sáčku o rozmere cca 8x5 cm a vo forme ušúľanej cigarety v presne nezistenom čase od 31.12.2018 do 01.30 hod. dňa 01.01.2019 v centre mesta Humenné neoprávnene predal za sumu 5,- eur maloletej osobe E.CH., nar. XX.XX.XXXX z obce Veľopole, okres Humenné, neskôr trestne stíhanému za prečin nedovolená výroba omamných alebo psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 171 odsek 1 Trestného zákona, pričom podľa zákona NR SR č. 139/1998 Z. z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch v znení neskorších predpisov patrí rastlina rodu Cannabis (konopa) do I. skupiny omamných látok a účinná látka tetrahydrokanabinol (THC) do I. skupiny psychotropných látok,

pretože nebolo dokázané, že skutok spáchal obžalovaný.

Proti uvedenému rozsudku podal prokurátor, ihneď po jeho vyhlásení, odvolanie, ktoré následne aj bližšie písomne odôvodnil. Uviedol, že svedok E. P. zhodne so svojou výpoveďou z prípravného konania, aj v konaní pred súdom potvrdil, že sa s obžalovaným stretol v čase pred polnocou na Námestí Slobody v Humennom, avšak ako miesto stretnutia uviedol piváreň KP-12. Podľa názoru konajúceho súdu ide o podstatný rozpor, ktorý zoslabuje dôveryhodnosť jeho výpovede, nakoľko vo výpovedi z prípravného konania ako miesto stretnutia uviedol miesto pred barom Peklo. Poznajúc miestne pomery však prokurátor považuje za potrebné skonštatovať, že piváreň KP-12 sa nachádza

na Námestí Slobody v Humennom a je priamo susediaca s barom zvaným Peklo. V tejto súvislosti preto považuje prokuratúra vyhodnotenie tejto skutočnosti súdom za jednostranné, svedčiace iba v prospech obžalovaného. Prisvedčuje konajúcemu súdu, že svedok E. P. vystupoval v konaní pred súdom nervózne, uvedené však podľa neho nemôže byť v súvislosti s vyhodnocovaním dôveryhodnosti jeho výpovede okolnosťou svedčiacou v jeho neprospech. Aj keď považuje za zrejmé, že súd pri tomto vyhodnotení postupoval komplexne a odvolávajúc sa aj na závery znaleckého posudku, osobu E. P. a jeho výpoveď vyhodnotil ako nedôveryhodnú, s čím sa prokuratúra nestotožňuje. Svedok E. P. opakovane popísal stretnutie s obžalovaným F. F. vrátane miery konania obžalovaného na žalovanej trestnej činnosti. Po prečítaní výpovede z prípravného konania na tejto zotrval v plnom rozsahu. Právna úvaha súdu týkajúca sa skutočnosti, že žiaden z prítomných svedkov nepotvrdil, aby obžalovaný predal E. P. marihuanu je napokon potvrdzovaná aj výpoveďou samotného svedka, ktorý vypovedal, že stretnutie s obžalovaným bolo náhodné a nebola pri ňom prítomná žiadna z osôb, ktoré prišli do mesta s obžalovaným F. F.. Uvedené podľa prokurátora nesvedčí v prospech zoslabenia dôveryhodnosti výpovede svedka. Ak konajúci súd dôvodiac závermi znaleckého posudku znalkyne spochybnil vierohodnosť výpovede svedka E. P., má zato, že nemožno uprieť a tým nechať bez povšimnutia ani závery znaleckého posudku tej istej znalkyne číslo 47/2020, zo záverov ktorého plynie, že pamäťové schopnosti obžalovaného sú znížené, zapamätávanie je menej presné. Vo všeobecnosti je schopný správne vnímať, avšak reprodukcia prežitých udalostí i udalostí týkajúcich sa skutku je menej kvalitná, menej presná, nadmerne poznačená zabúdaním s možným výskytom konfabulácií. U obžalovaného znalkyňa konštatovala zvýšené lži skóre a snahu javiť sa v lepšom svetle, čím je možné predpokladať sklon skresľovať skutočnosti vo svoj prospech. Podľa odvolateľa v odôvodnení oslobodzujúceho rozsudku súd nekriticky prevzal tvrdenie obhajoby spočívajúce vtom, že svedok E. P. vo veci vedenej na Obvodnom oddelení Policajného Zboru Humenné pod ČVS: ORP-1/HE-HE-2019, kde v procesnom postavení obvineného usvedčil z predaja drog F. F. a to pod zámenkou zlepšenia si svojho procesného postavenia a následného privedenia podmieneného zastavenia trestného stíhania, čo je podľa prokurátora v rozpore so skutočnosťami plynúcimi z obsahu konkretizovaného vyšetrovacieho spisu, kedy považuje za zrejmé, že v čase, keď vypovedal v procesnom postavení obvineného, nemal a nemohol mať vedomosť o tom, akým spôsobom bude predmetné trestné konanie ukončené. Vo svetle uvedeného je preto vylúčené, že F. F. usvedčil práve z dôvodu zlepšiť svoje vlastné procesné postavenie. Považuje za potrebné zopakovať, že E. P. v podstatných a rozhodných rysoch vypovedá v podstate zhodne a z jeho výpovede nie je možné badať žiaden zisťný motív vypovedať v neprospech obžalovaného. Je pravdou, že aj Európsky súd pre ľudské práva vo svojich rozhodnutiach konštatuje, že použitie výpovedí svedkov výmenou za inú výhodu môže spochybníť spravodlivosť konania proti obvinenému, uvedené sa však podľa neho nevťahuje na predmetnú trestnú vec a to predovšetkým z dôvodu, že E. P. usvedčil F. F. v čase, keď on sám bol v procesnom postavení obvineného a nie v procesnom postavení svedka, kedy by výmenou za svedectvo získal „inú výhodu“. S poukazom na vyššie uvedené navrhol, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa a tomuto vrátil vec na opätovné prejednanie a rozhodnutie.

Na základe podaného odvolania preskúmal krajský súd v zmysle ust. § 317 ods. 1 Tr. poriadku zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého výroku rozsudku, proti ktorému odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré tomuto výroku predchádzalo a dospel k záveru, že odvolanie okresného prokurátora nie je dôvodné.

Krajský súd zistil, že v konaní pred súdom prvého stupňa, aj keď niektoré pre nezákonný postup museli byť zopakované v odvolacom konaní, boli vykonané dôkazy v podstate v rozsahu nevyhnutnom pre spravodlivé rozhodnutie tak, ako to predpokladá ust. § 2 ods. 10 Tr. poriadku. Okresný súd v dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol dôkazy, ktoré boli v konaní pred súdom prvého stupňa vykonané, pričom uviedol aj ako jednotlivé dôkazy vyhodnotil a akými úvahami sa spravoval, keď dospel k záveru prezentovanému vo výroku svojho rozhodnutia.

V súvislosti s vykonanými dôkazmi je však potrebné súdu prvého stupňa vytknúť, že nie všetky boli na hlavnom pojednávaní vykonané spôsobom predpísaným ustanoveniami Trestného poriadku. Znalecké posudky a zápisnice o výpovedi svedkov z prípravného konania totiž na hlavnom pojednávaní vykonaným postupom podľa § 269 Tr. poriadku, ktorý upravuje vykonanie listinných dôkazov. Podmienky, za ktorých namiesto výsluchu svedka na hlavnom pojednávaní možno čítať zápisnicu o jeho výpovedi, upravuje § 263 Tr. poriadku. Podmienky, za ktorých namiesto výsluchu znalca na hlavnom pojednávaní možno čítať zápisnicu o jeho výpovedi alebo jeho písomný znalecký posudok, zase upravuje § 268.

Pokiaľ ide o čítanie zápisníc o výpovediach svedkov, pre ich prečítanie boli splnené podmienky uvedené v § 263 ods. 2 Tr. poriadku, pretože prokurátor v obžalobe navrhol na hlavnom pojednávaní len čítať výpovede svedkov K. I., U. K. a A. D., pričom obžalovaný po doručení výzvy podľa § 240 ods. 3 Tr. poriadku ich nenavrhol vypočuť osobne. Teda aj keď prvostupňový súd formálne nesprávne pri čítaní týchto zápisníc postupoval podľa § 269 Tr. poriadku, materiálne je potrebné považovať tieto dôkazy za vykonané zákonne, lebo pre ich vykonanie boli splnené podmienky podľa § 263 ods. 2 Tr. poriadku.

Za zákonné by však nebolo možné považovať vykonanie dôkazov znaleckými posudkami, pretože pre ich prečítanie na hlavnom pojednávaní namiesto výsluchu znalcov ust. § 268 ods. 2 Tr. poriadku predpisuje ako jednu z podmienok súhlas prokurátora a obžalovaného, pričom prvostupňový súd tento súhlas nemal.

V súvislosti s tým považuje odvolací súd tiež upozorniť, že obžalovaný má právo nielen vypočúvaným klásť otázky (§ 272 ods. 1 Tr. poriadku), ale má tiež právo po vykonaní každého dôkazu sa k nemu vyjadriť (§ 271 ods. 1 Tr. poriadku), pričom umožnenie realizovať tieto práva je potrebné zachytiť aj v zápisnici o hlavnom pojednávaní.

Krajský súd preto na verejnom zasadnutí doplnil dokazovanie prečítaním znaleckých posudkov z odboru psychológie N.. S. F. č. 47/2020 a č. 46/2020 a z odvetvia psychiatria K.. O. N. č. 52/2020 a zistil, že prvostupňový súd napadnutým rozsudkom rozhodol vecne správne, keď na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že nebolo dokázané, že skutok spáchal obžalovaný.

Prokurátor pritom návrhy na doplnenie dokazovania na hlavnom pojednávaní, či v odvolaní nemal. Nesúhlasí však s tým, ako prvostupňový súd vykonané dôkazy hodnotil.

V tejto súvislosti však krajský súd musí zdôrazniť, že jediným dôkazom, o ktorý prokurátor oprel svoje závery o vine obžalovaného ml. F. F. je svedecká výpoveď E. P., u ktorého súvisiace trestné stíhanie už bolo podmiennečne zastavené uznesením Okresnej prokurátorky v Humennom sp. zn. 1Pv 17/19/7702 z 25.04.2019. Vo vzťahu k tomuto dôkazu sú však dané viaceré skutočnosti, ktoré vyvolávajú závažné pochybnosti o jeho hodnovernosti.

E. P. totiž nevypovedal vždy rovnako, ale svoje výpovede v podstatných bodoch menil. Pritom neexistujú žiadne dôkazy, ktoré by jeho tvrdenia o predaji marihuany obžalovaným potvrdzovali, ale naopak, sú len dôkazy, ktoré o ich pravdivosti vyvolávajú pochybnosti.

Je síce pravdou, že E. P. opakovane tvrdil, že marihuanu, ktorú mal pri zadržaní pri sebe, mu predal obžalovaný. Súčasne je však potrebné poukázať na to, že rozdielne vypovedal nielen ohľadom miesta a času predaja marihuany, ale aj ohľadom predaja zaistenej drvičky na marihuanu, počtu prípadov predaja marihuany, počtu požitia marihuany a kedy s ňou mal prvú skúsenosť. Kým na hlavnom pojednávaní E. P. uviedol, že sa stretli v Humennom pred mestskou piváreňou KP-12, tak v prípravnom konaní uviedol, že sa stretli pri bare Peklo. Kým v predmetnej veci tvrdil, že sa s F. F. stretol pred polnocou, vo veci ČVS: ORP-1/HE-HE-2019 tvrdil, že sa s F. F. stretol po polnoci. Kým v predmetnej veci uviedol, že nikdy predtým marihuanu neskúšal, drvičku na marihuanu mu F. predal spolu s marihuanou a túto užil sám, tak vo veci ČVS: ORP-1/HE-HE-2019 tvrdil, že drvičku mal od F. už dávnejšie a že marihuanu užil dokopy asi 3-krát v priebehu 3 mesiacov spoločne so svojou partiou. Tieto rozpory vo svojich výpovediach E. P. hodnoverne vysvetliť nevedel v prípravnom konaní a ani na hlavnom pojednávaní.

Hodnovernosť výpovedí E. P. nie je možné oprieť ani o výsledky znaleckého dokazovania z odboru psychológia, či o svedeckú výpoveď triedneho učiteľa K. I.. Podľa znaleckého posudku u E. P. je prítomný sklon ku konfabulovaniu, teda v prípade nejasej spomienky alebo pamäťovej medzery má maloletý sklon zabudnúť dotvárať novovytvoreným vlastným materiálom. Má sklon opisovať sa v pozitívnom svetle, bagatelizovať svoje nedostatky a nepripisovať im náležitú pozornosť, teda v tomto zmysle má sklon javiť sa v lepšom svetle. Znalkyňa nemôže vylúčiť ani jeho snahu skresľovať udalosti vo svoj prospech.

Je síce pravdivá námietka prokurátora, že podobne negatívne závery znaleckého posudku z odboru psychológia vyznievajú aj vo vzťahu k hodnovernosti obžalovaného. Tu si je však potrebné uvedomiť, že zo zásady prezumpcie neviny vyplýva povinnosť prokurátora dokázať obžalovanému vinu, a naopak že nie je povinnosťou obžalovaného dokazovať svoju nevinu. Vykonané dôkazy musia jednoznačne a s najvyšším stupňom istoty preukazovať, že skutok uvedený v obžalobe sa stal a že obžalovaný je tou osobou, ktorá sa žalovaného skutku dopustila. V prípade existencie akýchkoľvek rozumných pochybností o tom, či sa obžalovaný žalovaného skutku dopustil, je potrebné tieto pochybnosti vykladať v jeho prospech a nie naopak. Ani vysoký stupeň podozrenia sám osebe nevytvára zákonný podklad pre odsudzujúci rozsudok (porovnaj uznesenie NS SR sp. zn. 5To/20/2010). Nedokázaná vina má teda ten istý význam ako dokázaná nevinu.

V predmetnej veci prokurátor oprel obžalobu proti ml. F. F. výlučne o svedeckú výpoveď E. P., a nie o výpoveď obžalovaného. Preto je potom rozhodujúce, či výpoveď takéhoto svedka (teda nie obžalovaného) je natoľko hodnoverná, že je možné na základe nej bez akýchkoľvek rozumných pochybností dospieť k záveru, že žalovaný trestný čin spáchal obžalovaný ml. F. F.. Je potrebné súhlasiť so súdom prvého stupňa, že svedecká výpoveď E. P. nie je takým dôkazom, na podklade ktorého by bez rozumných pochybností bolo možné dospieť k záveru o vine obžalovaného.

Okrem už spomínaných rozporov vo výpovediach svedka E. P. a záverov znaleckého posudku z odboru psychológia, hodnovernosť výpovedí E. P. nepodporuje ani svedecká výpoveď K. I., ktorý bol triednym učiteľom obžalovaného i svedka E. P.. Ten vo vzťahu k osobe E. P. uviedol, že tento má poruchy správania a neustále potrebuje upútať na seba pozornosť. Je to také veľké dieťa, ktorého je potrebné na všetko upozorňovať. Pripadá mu nezodpovedný. Pokiaľ ide o obžalovaného, tak nemá vedomosť o tom, aby tento prechovával nejaké omamné alebo psychotropné látky alebo aby tieto látky predával a užíval. Nikdy na ňom ani nevidel nejaké príznaky užívania alkoholu alebo nejakých drog. Zo začiatku sa mu zdal F. F. ako ťažko prístupný až uzavretý, ani nebolo vedieť, že v triede je, no nikdy nerobil nejaké problémy čo sa týka správania, pričom v rámci kolektívu nie je konfliktným študentom. Až v treťom ročníku mal problémy s dochádzkou do školy.

Oproti svedeckej výpovedi E. P. je tu výpoveď obžalovaného ml. F. F., ktorý od svojej prvotnej výpovede konzistentne popiera, aby E. P. dal alebo predal marihuanu, pričom jeho výpoveď zodpovedá výpovedi svedka ml. O. K., ktorý na Silvestra 2018 bol s obžalovaným, potvrdil aj stretnutie s E. P., ale aby obžalovaný niečo dal E. P. nevidel.

Po starostlivom uvážení všetkých uvedených skutočností jednotlivo i v ich súhrne ani odvolací súd nemôže dospieť k inému záveru, než k akému dospel aj prvostupňový súd, teda že sú o vine obž. ml. F. F. také závažné pochybnosti, ktoré nedovoľujú urobiť záver o tom, aby spáchal žalovaný trestný čin. Pri zachovaní zásady „in dubio pro reo“ je totiž potrebné zvoliť alternatívu pre obžalovaného najpriaznivejšiu.

Vzhľadom na tieto skutočnosti aj podľa názoru krajského súdu rozhodnutie súdu prvého stupňa, ktorým obžalovaného spod obžaloby podľa § 285 písm. c) Tr. poriadku, teda že nebolo dokázané, že skutok spáchal obžalovaný, oslobodil je v súlade so zákonom, a tak odvolanie okresného prokurátora podľa § 319 Tr. poriadku ako nedôvodné jednomyseľne zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.